

СВЕТ
ПОЛИТИКА
ДРУШТВО
ЕКОНОМИЈА
КУЛТУРА
СПОРТ
НАШИ КРАЈЕВИ

Магазин

ЕКОНОМЕТАР

КУЛТУРА

НА КАРАВАНУ ЗНАЊА СА НАЈБОЉИМ
УЧЕНИЦИМА И ПРОФЕСОРИМА ЈАС-а

Као удар грома

Ко су клинци који заједно са шест милиона ученика широм света учествују у светском програму за образовање младих у предузетништву и бизнису

У протеклој школској години, ученици из 36 средњих школа широм Србије имали су могућност да учествују у „Јуниор Ачивменту“, светском програму за образовање младих у предузетништву и бизнису. Овај програм је започет још 1919. године у Спрингфилду, САД, а данас га слуша више од шест милиона ђака широм света. Ове нетипичне часове у школе на југу и истоку Србије, али и у Кикинди и Зрењанину, унео је Европски покрет у Србији и америчка организација ЦХФ.

Осим националних такмичења, средњошколци који су део овог програма учествују и на међународним такмичењима и за почетак, показују да њихово време тек долази.

Па ко су ти клинци који Србију с поносом представљају у свету?

Нашли смо их све на једном месту – на својеврсном каравану знања који је недељу дана крстарио Грчком обилазећи Делфе, Олимпију, некада златом богату Микену, Атину, Солун... Овај пут дуг више од 3.000 километара био је прва награда „Кон Тикија“, Националне банке Грчке, „Цептер“ и „Ласте“ за најбоље ђака и професоре ЈАС-а.

Матуранти и „Идоли“

Јелена Смиљковић и Иван Вукић, финансијски и генерални директори фирме „Colpo di Fulmine“ („Удар грома“), у ствари су ученици Гимназије „Светозар Марковић“ из Ниша. Њихов први пројекат била је организација модне ревије, на којој су ученици представили моделе за предстојећу матурску свечаност. Специјално изненађење вечери представљали су најомиљенији професори, који су се такође прошетали модном пистом.

– У сали је било хиљаду људи, а многи су остали напољу. А у почетку су нас гледали са скепсом, уз осмехе и коментаре „да се деца играју озбиљног посла“. Мало њих је веровало да ћемо успети, а сада можемо само да кажемо да се о овоме причало на улицама Ниша и да смо и добро зарадили. Цифра је, наравно, пословна тајна – са осмехом причају Иван и Јелена.

Професор информатике Ненад Митић додаје да то није био нимало лак посао, јер су ученици сами обезбедили простор, спонзоре, расвету, ди-џеја, манекене, а у ревији су учествовали и финалисти „Идола“. „Они су млади и у пословном смислу их често средина не доживљава озбиљно. Мислим да ће их након овако великог пројекта и конкуренција схватати врло озбиљно“, каже Митић.

Нишлије се управо укључују у кампању обележавања 1. децембра, дана борбе против сиде у сарадњи с ЈАЗАС-ом (снимиће рекламу у којој је глумци бити познате личности), а почетком наредне године планирају израду посебног водича за будуће бруцоше, са најважнијим информацијама о студирању код нас и у свету.

Милена Марјановић и Никола Шипић из Пољопривредне школе у Лесковцу су генерални и финансијски директори фирме „УМА“. Пошто је фирма основана уочи нове, 2004. године, први пројекат је била израда новогодишњих украса од природног сушеног цвећа. Да то уопште није посао за потцењивање сведочи и такмичење у Мађарској, са кога су ови ученици понели награду као најмлађа и најперспективнија екипа.

Лесковчани, чија је школа у октобру прославила 100 година постојања, организовали су и продају акција своје фирме у школи (100 динара једна акција) и, наравно – све су продате.

Симулација на интернету

– Није толико битан сам производ, па чак ни профит, већ да се деца кроз игру и забаву уведу у прави живот, за оно што их сутра очекује у реалном окружењу. Жеља нам је да научимо ђаке да тржишно размишљају, да размишљају својом главом и да не понављају грешке својих родитеља – надовезује се на ову причу њихова професорка Весна Стојиљковић, иначе координатор програма за југоисточну Србију.

Милош Јовановић и Урош Ралевић су представљали „Компани ГЕКОМ“, што је скраћеница за гимназију, економију и Мајданпек. Њихова оригинална идеја је производња и продаја еко-кеса, које су направљене од природног материјала. У читав пројекат је укључено 32 ученика из Мајданпека. Продаја иде добро, склопљен је и посао са Црвеним крстом, а ни зарада није за бацање. Цифра је, подразумева се – пословна тајна.

Највећа група ученика на овом наградном путовању извадила је пасош у једном војвођанском граду. За разлику од остатка групе, Кикинђани немају предузеће, већ су „јаки“ у симулацији тржишта на интернету (МЕСЕ). Како с поносом објашњавају Александар Картељ, ученик четвртог разреда Гимназије и његов колега из „Сајбер тима“ Иван Перић, на националном такмичењу било је више од 200 екипа из читаве Србије, а у финале је ушло осам. Од тих осам, првих пет екипа биле су из овог војвођанског града.

– Иако се све одвија на Интернету, ипак је као у правом животу. Обично учествују од четири до осам фирми које се боре за превласт на тржишту. Ми доносимо одређене пословне одлуке, рецимо, одређујемо цене својих производа, буџете за маркетинг и за истраживање, колико да се инвестира у проширење капацитета... Циљ ове симулације јесте да се у оквиру стратешке компјутерске игре остваре највећи могући профити – каже Александар, додајући да му је ЈАС приближио економију на један други начин и вероватно утицао на избор факултета. Информатика или економија, одлучиће за који дан.

Иначе, на овогодишњем светском МЕСЕ такмичењу, ученици из Србије су заузели 11. место на свету. Иза себе су оставили такмичаре из Велике Британије, Шпаније, Белгије, Француске, Ирске... А тек су почели. За следећу годину већ „оштре оловке“. Пардон, стартују компјутере.

Сандра Димитријевић